Lieta Nr.A42301306
Lietvedības Nr.A1262-07/13

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2007.gada 8.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis O.Priedītis,

2007.gada 29.maijā atklātā tiesas sēdē Rīgā, Antonijas ielā 6 izskatīja administratīvo lietu pēc *T.A.* pieteikuma par Liepājas pilsētas domes Administratīvās komisijas 2006.gada 9.janvāra lēmuma Nr.23 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006.gada 19.janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *T.A.* (turpmāk arī – pieteicēja) pieteikums un ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2006.gada 23.janvāra lēmumu pieņemts pieteikums un ierosināta administratīvā lieta Nr.A42301306 par Liepājas pilsētas domes Administratīvās komisijas 2006.gada 9.janvāra lēmuma Nr.23 atcelšanu.

[2] Liepājas pilsētas domes Administratīvās komisijas 2006.gada 9.janvāra lēmumā Nr.23 (turpmāk – Lēmums) minēts sekojošais – 2005.gada 24.novembrī plkst. 16^{00} Liepājā, E.Tisē ielā 61, pie Liepājas ezera *T.A.*, bez uzpurņa un pavadas pastaigā izvestais bulterjera sugas suns sakoda *A.K.* piederošo zelta retrīvera sugas suni, kā rezultātā tika nodarīts fiziska un materiāls zaudējums, tādējādi tika izdarīts administratīvais pārkāpums, par kuru paredzēta atbildība pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 106.panta otrās daļas. Administratīvā komisija sodīja *T.A.* ar naudas sodu Ls 250 (divi simti piecdesmit latu) apmērā.

[3] Nepiekrītot pārsūdzētajam Lēmumam, pieteicēja iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Pieteicēja uzskata, ka pārsūdzētais Lēmums ir pieņemts ar būtiskiem tiesību normu pārkāpumiem un ir atceļams.

Pieteicēja uzskata, ka ir sodīta nepamatoti, jo sodot nav norādīts, kādus dzīvnieku turēšanas, labturības, izmantošanas un pārvadāšanas prasības ir pārkāpusi. Protokolā Nr.9907 par administratīvo pārkāpumu ir tikai norādīts, ka 2005.gada 24.novembrī pieteicējai piederošais „bulterjera" sugas suns sakoda *A.K.* piederošo „zelta retrīvera" sugas suni. Šobrīd *A.K.* pret pieteicēju pretenziju nav.

Suni iegādājās pieteicējas vīrs *V.A.*, kurš ir miris. Tagad suņa īpašnieks ir pieteicējas dēls *D.A.*, kurš par īpašnieku reģistrēts vakcinācijas apliecībā. Pieteicēja atzīst, ka patiešām pastaigājusies ar suni bez pavadas 2005.gada 24.novembrī, taču arī *A.K.* pastaigājusies ar suni bez pavadas. Suņi savā starpā sākuši kauties, arī pieteicējas sunim bijis sakosts purns. Pieteicēja netika iepazīstināta ar dokumentiem, kāds konkrēti fizisks un materiāls zaudējums (protokolā nav konkretizēts kam) ir nodarīts.

Uzliekot sodu, administratīvā komisija neņēma vērā LAPK 32.panta noteikumus, nevērtēja, ka pieteicēja nekad agrāk nav administratīvi sodīta, kā arī pieteicējas mantisko stāvokli. Pieteicēja jau ilgstoši ir bezdarbniece, pabalstu nesaņem, nekādas kustamas un nekustamas mantas pieteicējai nav.

[4] Atbildētājs - Liepājas pilsētas domes Administratīvās komisija, uzskata pieteicējas pieteikumu par nepamatotu, pamatojoties uz šādiem argumentiem:

[4.1] 2006.gada 9.janvārī Liepājas pilsētas domes Administratīvā komisija 8 (astoņu) cilvēku sastāvā izskatīja 2005.gada 9.decembrī Liepājas pilsētas Pašvaldības policijas sastādīto administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.9907 par to, ka 2005.gada 24.novembrī plkst.16^{00} Liepājā, E.Tisē ielā 61, pie Liepājas ezera *T.A.*, bez uzpurņa un pavadas pastaigā izvestais bulterjera sugas suns sakoda *A.K.* piederošo zelta retrīvera sugas suni, kā rezultātā tika nodarīts fiziska un materiāls zaudējums, tādējādi tika izdarīts administratīvais pārkāpums, par kuru paredzēta atbildība pēc LAPK 106 panta otrās daļas.

[4.2] Pieteicēja atzina, ka bulterjera sugas suni vedusi pastaigā bez uzpurņa un atlaidusi to no pavadas, Tāpat pieteicēja paskaidroja, ka arī iepriekš suni pastaigās vedusi bez uzpurņa, un tas nav bijis pie pavadas.

Liepājas pilsētas domes Administratīvā komisija, izvērtējot administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.9907, *A.K.* 2005.gada 7.decembra iesniegumu, veterinārārstes *A.R.* 2005.gada 25.novembrī izsniegto izziņu, *T.A.* paskaidrojumu, kā arī to, ka bulterjera sugas suņi ir atzīti kā bīstami, un, ņemot vērā arī to, ka notikums noticis daudzdzīvokļu māju rajonā, kur ir reāls apdraudējums māju iedzīvotājiem, sevišķi bērniem, administratīvā komisija nolēma sodīt *T.A.* ar naudas sodu Ls 250 (divi simti piecdesmit latu) apmērā. Piemērojot šo naudas sodu tika ņemts vērā *T.A.* materiālais stāvoklis.

[5] Pieteicēja uz tiesas sēdi nav ieradusies. 2007.gada 21.maijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas iesniegums, kurā norādīts, ka pieteicēja materiālā stāvokļa dēļ nevar ierasties uz tiesas sēdi 2007.gada 29.maijā un lūdz lietu izskatīt bez viņas klātbūtnes. Pieteikumā ietverto prasību uztur.

[6] Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradies. 2007.gada 2.aprīlī Administratīvajā rajona tiesā saņemts atbildētāja iesniegums, kurā atbildētājs lūdz administratīvo lietu izskatīt bez atbildētāja klātbūtnes. Atbildētājs pieteikumā ietverto prasību neatzīst un lūdz pieteicējas prasību noraidīt.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums ir daļēji pamatots un daļēji apmierināms.

[8] Administratīvā procesa likuma 103.pantā noteikts tiesas pienākums, izskatot administratīvo lietu, pārbaudīt iestādes izdota administratīvā akta tiesiskumu un lietderības apsvērumus iestādes rīcības brīvības ietvaros. Administratīvā akta tiesiskums tiek vērtēts, pārbaudot, vai iestāde, to izdodot, rīkojusies saskaņā ar materiālajām un procesuālajām normām. Lietderības apsvērumi tiek vērtēti, pārbaudot, vai administratīvais akts izdots pamatoti un vai tas pārlieku neierobežo personas intereses, samērojot tās ar sabiedrības interešu aizsardzību.

Administratīvā akta, ar kuru uzlikts administratīvais sods, izdošana saistīta arī ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktā procesa ievērošanu.

[9] Lietā konstatēti šādi faktiskie apstākļi:

[9.1] 2005.gada 9.decembrī Liepājas pilsētas Pašvaldības policijas kārtībnieks sastādīja protokolu par administratīvo pārkāpumu Nr.9907 (turpmāk – Protokols). Protokolā norādīts, ka 2005.gada 24.novembrī *T.A.* bulterjera šķirnes suns, kuru *T.A.* bija izvedusi pastaigā bez uzpurņa, sakoda citai personai piederošu suni, nodarot fizisku un materiālu zaudējumu. Atbildība par šo pārkāpumu paredzēta LAPK 106.panta otrajā daļā.

[9.2] 2006.gada 9.janvārī Liepājas pilsētas domes Administratīvā komisija, izskatot Protokolu, saskaņā ar LAPK 106.panta otro daļu nolēma pieteicējai piemērot administratīvo sodu – naudas sodu, 250 Ls apmērā.

Pieteicēja uzskata, ka Lēmums ir nepamatots, jo to pieņemot nav ņemts vērā viņas trūcīgais materiālais stāvoklis.

[10] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 154.panta pirmo daļu tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatojas uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, kā arī vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un taisnības principiem.

Saskaņā ar LAPK 243.pantu pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuri fakti, uz kuru pamata institūcijas (amatpersonas) likumā noteiktajā kārtībā nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Šos faktus konstatē ar šādiem līdzekļiem: ar protokolu par administratīvo pārkāpumu, ar tās personas paskaidrojumiem, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ar cietušā un liecinieku liecībām, eksperta atzinumu, lietiskajiem pierādījumiem, protokolu par priekšmetu un dokumentu izņemšanu, citiem dokumentiem, kā arī pārkāpumus fiksējošiem tehniskiem līdzekļiem.

[11] Izvērtējot pārsūdzēto Lēmumu, tiesa konstatē, ka atbildētājs, izdodot Lēmumu, būtiski ir pārkāpis APL 67.panta otrajā daļā noteikto. Un tieši:

[11.1] No lietas materiāliem (lietas 6.lapa) redzams, ka administratīvais process ir ierosināts uz citas personas (*A.K.*) iesnieguma pamata. APL 67.panta otrās daļas 3.punktā noteikt – ja administratīvā lieta ierosināta uz iesnieguma pamata, tad aktā norāda iesniedzēja prasījumu. Pārsūdzētajā Lēmumā vispār nav norādīts procesa uzsākšanas iemesls vai iesniedzēja prasījums;

[11.2] APL 67.panta otrās daļas 4.punkts paredz, ka aktā jānorāda procesa dalībnieku viedokļi un argumenti. Pārsūdzētajā Lēmumā nav atspoguļots neviena procesa dalībnieka viedoklis vai argumenti, lai gan no Protokola un 2006.gada 9.janvāra sēdes protokola Nr.1 (lietas 20.lapa) redzams, ka viedokļi un argumenti tika izteikti;

[11.3] APL 67.panta otrās daļas 6.punkts paredz, ka jānorāda administratīvā akta pamatojums, it sevišķi ietverot lietderības apsvērumus (APL 65. un 66.pants). Atbildētājs Lēmumā nav norādījis nekāda veida pamatojumu, kā arī nav izdarījis un aktā atspoguļojis lietderības apsvērumus;

[11.4] APL 67.panta otrās daļas 7.punkts nosaka, ka aktā jānorāda atsevišķs piemēroto tiesību normu uzskaitījums. Pārsūdzētajā Lēmumā atbildētājs ir devis atsauci tikai uz LAPK 106.panta otro daļu.

LAPK 106.panta otrajā daļā noteikts - par dzīvnieku turēšanas, labturības, izmantošanas un pārvadāšanas prasību pārkāpšanu, ja tas izdarīts atkārtoti gada laikā pēc administratīvā soda uzlikšanas vai ja tā dēļ nodarīts fizisks vai materiāls zaudējums, – uzliek naudas sodu fiziskajām personām no desmit līdz piecsimt latiem, bet juridiskajām personām – no piecsimt līdz tūkstoš latiem, konfiscējot dzīvniekus vai bez konfiskācijas.

No panta redakcijas nepārprotami secināms, ka administratīvā atbildība ir paredzēta par dzīvnieku turēšanas, labturības, izmantošanas un pārvadāšanas prasību pārkāpšanu. Tādējādi secināms – lai varētu personu saukt pie administratīvās atbildības saskaņā ar šo LAPK pantu, ir jābūt ārējā normatīvajā akta nostiprinātām prasībām. Tiesa konstatē, ka šādas prasības ir noteiktas Dzīvnieku aizsardzības likuma 5.panta otrās daļas 3.punktā – *dzīvnieka īpašniekam ir pienākums nodrošināt, lai dzīvnieks netraucētu un neapdraudētu cilvēkus vai citus dzīvniekus*. Šā paša panta trešajā daļā noteikts, ka panta otrajā daļā minētie pienākumi ir arī dzīvnieka turētājam, kam īpašnieks uzticējis dzīvnieku vai arī kā valdījumā dzīvnieks nokļuvis citādā veidā.

Atbildētājs savu Lēmumu nav pamatojis ne ar vienu normatīvo aktu, kurā būtu noteiktas dzīvnieku turēšanas, labturības, izmantošanas un pārvadāšanas prasības.

[11.5] APL 67.panta otrās daļas 7.punkts nosaka, ka aktā jānorāda kur un kādā termiņā šo aktu var apstrīdēt vai pārsūdzēt. Atbildētājs Lēmumā, neatbilstoši APL 188.panta pirmajai daļai, norādījis, ka Lēmumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas.

[12] LAPK 32.panta otrā daļa nosaka, ka uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Šajā gadījumā par konkrēto administratīvo pārkāpumu ir paredzēta atbildība – naudas sods no desmit līdz piecsimt latiem, konfiscējot dzīvniekus, vai bez konfiskācijas. Pieteicējai uzlikts naudas sods 250 Ls apmērā.

Samērīguma principa, kas ir viens no tiesiskas valsts tiesību principiem, piemērošana administratīvajās lietās un it īpaši administratīvā pārkāpuma lietās, ir administratīvā procesa sastāvdaļa, jo iestāde savas kompetences ietvaros realizē tai piešķirto rīcības brīvību. Attiecīgais rezultāts iestādei ir pienācīgi jāpamato – tā nepieciešamība (leģitīma mērķa sasniegšanā), piemērotība (attiecīgā mērķa sasniegšanai), vajadzība (mazāk personas tiesību ierobežojošo līdzekļu izmantošana) un atbilstība (salīdzinot personas tiesību aizskārumu ar sabiedrības ieguvumu).

[13] Administratīvā rajona tiesa jau iepriekš konstatēja, ka Liepājas pilsētas domes Administratīvās komisijas 2006.gada 9.janvāra lēmumā Nr.23 nav iekļauts izvērtējums, kāpēc pieteicējai tika piemērots administratīvais sods 250 latu apmērā.

Tiesa uzskata, ka, ka, neizvērtējot visus LAPK 32.panta otrajā daļā minētos apstākļus, administratīvā soda piemērošana nav pietiekami pamatota, jo nav veikti visi lietderības apsvērumi, kas ietver samērīguma principa elementu piemērošanu. Samērīguma principa, kas ir viens no tiesiskas valsts tiesību

principiem, piemērošana administratīvajās lietās un it īpaši administratīvā pārkāpuma lietās, ir administratīvā procesa sastāvdaļa, jo iestāde savas kompetences ietvaros realizē tai piešķirto rīcības brīvību. Attiecīgais rezultāts iestādei ir pienācīgi jāpamato. Ir jāpamato tā nepieciešamība (leģitīma mērķa sasniegšanā), piemērotība (attiecīgā mērķa sasniegšanai), vajadzība (mazāk personas tiesību ierobežojošo līdzekļu izmantošana) un atbilstība (salīdzinot personas tiesību aizskārumu ar sabiedrības ieguvumu). Administratīvā procesa dalībnieki – iestāde un indivīds – atrodas nelīdztiesīgā stāvoklī: iestādei ir izņēmuma tiesības piekļūt visiem lietas materiāliem, tāpat arī ārējiem un iekšējiem normatīvajiem aktiem, kurus tā piemēro un ir pilnībā apguvusi. Citiem dalībniekiem šāda iespēja tiek dota ar pamatojuma starpniecību.

[14] Kā jau norādīts, Lēmumā nav ietverti apsvērumi konkrētā administratīvā soda nepieciešamībai, piemērotībai, vajadzībai un atbilstībai. Nepietiek, ja iestāde, piemērojot sodu, apsvērumus izdara pie sevis. Ja apsvērumi nav ietverti lēmuma tekstā, tad nevar uzskatīt, ka iestāde tādus ir izdarījusi. Pretējā gadījumā tiesai nav iespējams veikt kontroli, lai pārliecinātos par izdotā administratīvā akta (ar kuru šajā gadījumā persona ir administratīvi sodīta) tiesiskumu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 103.panta pirmo daļu administratīvā procesa tiesā būtība ir tiesas kontrole pār iestādes izdota administratīvā akta [..] tiesiskumu vai lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros. Kā redzams no šīs normas, tiesas kompetencē ir kontroles veikšana, nevis attiecīgo darbību veikšana iestādes vietā.

Tādējādi, ievērojot iepriekš minēto, pamatojuma neiekļaušana pārsūdzētā lēmuma saturā ir atzīstama par procesuālo pārkāpumu. Tiesību teorijā, kā arī administratīvo tiesu praksē atzīts, ka procesuālie pārkāpumi tiek iedalīti būtiskajos un nebūtiskajos pārkāpumos un ka procesuālu pārkāpumu dēļ administratīvais akts ir atceļams tikai tad, ja attiecīgais procesuālais pārkāpums ietekmē arī administratīvo aktu pēc būtības, tas ir, ja ir iespējama cēloņsakarība starp procesuālās normas pārkāpumu un procesa rezultātu (vairāk sk.: J.Briede. Administratīvā akta tiesiskums // Latvijas Vēstnesis. Jurista vārds. 2004. gada 23. marts, Nr. 11).

Konkrētajā gadījumā pamatojuma trūkums pārsūdzētajā Lēmumā atzīstams par būtisku trūkumu. Pārsūdzētais Lēmums ir pieteicējai nelabvēlīgs administratīvais akts, līdz ar to, apsverot šāda lēmuma satura lietderību, Liepājas pilsētas domes Administratīvajai komisijai bija jālemj par administratīvā akta nepieciešamību, atbilstību un samērīgumu, tātad bija jāizdara lietderības apsvērumi, kuru atspoguļojums lēmumā veicinātu arī privātpersonas tiesību un tiesisko interešu ievērošanu. Atbildētājs to nav izdarījis.

[15] Vienlaikus tiesa atzīst, ka pieteicēja ir pārkāpusi Dzīvnieku aizsardzības likuma 5.panta otrās daļas 3.punktā noteikto, un ir pamats saukt viņu pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 106.panta otro daļu. Pie šāda atzinuma tiesa nonāk izvērtējot:

1) pieteikumā norādīto – „es patiešām pastaigājos ar suni bez pavadas .... suņi savā starpā sāka kauties";
2) veterinārārstes *A.R.* 2005.gada 25.novembra izziņā (lietas 7.lapa) norādīto – klīniskā izmeklēšanā konstatētas kostas brūces un

hematomas, sunim sniegta veterinārā palīdzība un nozīmēts ārstēšanās kurss;

3) Protokola paskaidrojuma daļā pieteicējas sniegtos paskaidrojumus.

No minētajiem lietas materiāliem izriet, ka pati pieteicēja nekādā veidā nenoliedz, ka tieši viņas valdījumā esošais suns ir vainojams cita suņa ievērojamā savainošanā. Tiesa uzskata, ka, lai arī atbildētājs pārsūdzēto Lēmumu ir pieņēmis ar būtiskiem procesuāliem pārkāpumiem, ņemot vērā šajā sprieduma punktā minēto, nav pamata pieteicēju atbrīvot no administratīvās atbildības, atceļot Liepājas pilsētas domes Administratīvās komisijas 2006.gada 9.janvāra lēmuma Nr.23.

Šādos apstākļos Administratīvā rajona tiesa, vadoties no LAPK 286.panta pirmās daļas 4.punktā noteiktā, atzīst, ka Liepājas pilsētas domes Administratīvās komisijas 2006.gada 9.janvāra lēmuma Nr.23 ir grozāms, piemērojot *T.A.* minimālo LAPK 106.panta otrās daļas sankcijā paredzēto sodu - naudas sodu 10 Ls (desmit latu) apmērā.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. - 251.pantu, 253.panta trešo daļu, 289.-291.panu un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas 4.punktu, Administratīvā rajona tiesa

n o s p r i e d a :

daļēji apmierināt *T.A.* administratīvo sodu - naudas sodu 10 (desmit) Ls apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnesis O.Priedītis